

PRAVO INDUSTRIJSKOG VLASNIŠTVA

Prof. dr. Ismet Alija

Doc. dr. Haris Hasić

Ass. Nihad Čivić, BA

Uputstvo i savjeti za izradu istraživačkog rada

Ovo nije seminarski rad! Ne smije se pisati kao seminarski rad! Ako bude napisan kao seminarski rad značajno će se oduzeti bodovi!

U pisanju se mora pratiti ovo uputstvo doslovno!

Broj bodova koje će student dobiti na osnovu istraživačkog rada i time ocjena iz ovog predmeta će izravno zavisiti od toga koliko je student pratio i poštovao ova uputstva.

Tipografija:

- Font: „Times New Roman“
- Veličina slova: „12“
- Margine: „Normal“
- Prored: 1 i „No spacing“ (dakle ne treba biti između paragrafa cijelo razmaknuće)
- Poravnanje: „Justified“
- Broj stranica: ne postoji ograničenje broja stranica! Student je slobodan da napiše onoliko stranica koliko je potrebno da se prijavljena tema pravilno i potupno obradi. Dakle možete da napišete koliko god stranica smatrate da je primjereno da pokrijete istraživačku temu koju ste odabrali. Ukupan broj bodova koje student će dobiti na ime rada će biti izravno povezan sa pokrivenosti teme, sa primjerenom obrazloženosti svih bitnih dijelova teme te sa kvalitetom a ne kvantitetom rada. No, studenti trebaju uzeti u obzir da pretjerana jezgrovitost neće im ići u korist. Nema potrebe da radovi budu niti pretjerano obimni ali niti pretjerano kratki. Ukoliko smatramo da niste u cijelosti pokrili temu u pitanju Vaš broj bodova će biti značajno manji.
- Rad nema naslovnu stranicu! Nepoštivanje ove odredbe će biti sankcionisano gubitkom bodova!
- Rad nema „sadržaj“, klasičnu literaturu na kraju ili klasični uvod i zaključak po na jednu zasebnu stranicu – rad mora imati formu koja će biti opisana. Nepoštivanje ove odredbe će biti sankcionisano gubitkom bodova!

Struktura rada prije obrade teme:

„NASLOV TEME RADA

Ime i prezime i broj indeksa“

(ovako napisano i boldirano – bez ovog teksta u zagradi i bez navodnika)

„Pregled rada“: - ovdje ćete u maksimalno 300 riječi da napišete što je to najbitnije iz vašeg rada. Dakle ovo nije uvod niti je ovo prepričavanje rada. Ovdje trebate da stavite ono što je srž Vašeg rada, ono što predstavlja osnovu i ono što želite da drugi znaju iz Vašeg rada a vezano za temu koju ste obradili. Cilj je da budete što bliže ukupnom zbiru od 300 riječi. Kao što je bitno da ne bude mnogo manje od 300 riječi tako je bitno da ne bude mnogo više od 300 riječi.

U ovom podnaslovu najbitnije je da demonstrirate da znate prepoznati bitne aspekte instituta za koji ste se opredjelili da istražite kao i da možete jezgrovito i sadržajno da se izrazite te da

ekonomično prenesete složene pojmove i ideje (to je za pravnika neprocjenjiva vještina – i veliki nedostatak profesora, kao što znate).

„Konsultovani izvori“: - ovdje ćete da na pravilan način navedete sve izvore koje ste konsultovali prilikom izrade Vašeg rada. Ali, doslovno i obavezno sve izvore. Izostavljanje izvora koji ste koristili će biti najstrožije sankcionisano jer to predstavlja plagijatstvo i potencijalno povredu autorskog prava. Sve može biti izvor! Bitno je da konsultujete što više i to što više izvora koji pokrivaju Vašu temu, no isto tako potrebno je da možete identifikovati izvore koji se doslovno i optimalno odnose baš na Vašu temu. Sve što ste konsultovali trebete navesti a izvor Vašeg saznanja može biti bilo šta. Fokusirajte se da na pravilan i primjeren način navedete korištene izvore a kao sistem listovanja izvora možete da koristite bilo koji široko rasprostranjen sistem naznačavanja literature koji se koristi u BiH ili svijetu. Jednom izabran sistem mora biti konzistentan (ne možete mješati načine navođenja izvora) te mora biti potpun (minimalno: ime i prezime autora, naslov djela, godina izdanja, izdavač i grad, za web stranice i datum pristupa te url te drugi primjereni elementi za druge vrste izvora).

Izvore koji se najviše odnose na Vašu konkretnu temu ćete staviti na sam početak naznačavanja, te ćete ostatak naznake konsultovanih izvora poredati po značaju za Vaš rad!

U ovom podnaslovu je najvažnije da demonstrirate da znate istraživati izvore ali i da znate prepoznati bitne izvore kao i vrednovati izvore kao i da ste sposobni da institut prava koji istražujete možete potpuno istražiti da bi prikupili dovoljno izvora saznanja da bi subsekventno Vaše mišljenje moglo biti osnovano i utemeljeno u tim primjerenim izvorima.

Ako smatramo da niste konsultovali dovoljno izvora ili da izvori koje ste naznačili nisu dovoljno relevantni to će se negativno odraziti na ukupan broj bodova koji ćete ostvariti na ime svog rada. Student uvijek može, pravovremeno, konsultovati se sa profesorom po pitanju izvora, ali se posebno cijeni vlastita inicijativa.

Obrada teme: (slijedi nakon prethodno navedenih elemenata)

Vaš zadatak je da istražite jedan pravni institut što potpunije te da napišete izvještaj o tome.

Obrada teme se piše kao sastav, Vašim i to isključivo Vašim riječima, kako ste lično Vi, kao kompetentan i sposoban pravnik, razumjeli taj institut i šta smatrate da drugi trebaju da znaju o tom institutu. Dakle, to je kombinacija izvještaja o temi i „udžbenika“ za druge.

Svaka riječ koju napišete u izradi Vaše teme mora biti plod Vašeg uma i isključivo Vašeg uma! Dakle, u obradi teme ne smije biti ništa što je neko drugi napisao, rekao, nacrtao...

Ne smijete imati citata u obradi teme! To, naravno, ne znači da smijete staviti tuđe riječi bez znakova navoda, već to znači da u radu ne smije biti tuđih riječi.

Sve što bude napisano morate isključivo vi napisati, pa i definicije i „nešto što ne razumijete“. Argument „ta osoba je to mnogo bolje napisala od mene pa ja sam to stavio/la“ je apsolutno neprihvatljiv.

Još jednom posebno ističemo jer je bitno: Strogo je zabranjeno koristiti plodove uma drugih autora. Ukoliko se utvrdi da nešto niste Vi lično napisali rad će biti automatski ocijenjen sa nula bodova a po potrebi biti će pokrenut disciplinski postupak. U izradi rada Vam ne smije pomagati nitko. Riječi smiju biti samo Vaše. Sumiranje ili prepričavanje što je neko drugi napisao je dozvoljeno ali što oskudnije.

Izradu teme ćete izdejstvovati tako što ćete da pročitate sve izvore koji su relevantni za Vašu temu (a koje ste prethodno naveli), da dobro i duboko razmislite o tome što ste pročitali i onda da Vašim riječima, sistematično i logički te što jasnije obrazložite tu temu svojim kolegama.

Općenito ovakav rad se nikada ne piše iz prvog puta.

Rad se piše u nekoliko draftova. Po ličnom iskustvu to je tri drafta:

1. Draft „istraživanja“ u kojem ne znate tačno kako će izgledati konačni tekst ali ipak pravite prvu kompletiranu verziju rada.
2. Draft „kompletiranja“ koji će piše tek nakon što se u potpunosti završi prvi draft i nakon što je prošlo dovoljno vremena (min. 2 sedmice) od prvog drafta a gdje već znate kako će izgledati Vaš rad i možete da izbacite nepotrebne dijelove (budite brutalni) i dodate ono što smatrate da nedostaje, i
3. Draft „uređenja“ koji se takođe obično piše nakon pauze i u kojem se pegla sam izražaj, popravljaju greške i popunjava nedoovljna objašnjenost.

U izradi teme ne trebate da izmislite ništa novo ili revolucionarno (to se od Vas ne očekuje na ovom nivou - ali ako to uradite tim bolje), to nije svrha ovog rada. Svrha ovog rada jeste da demonstrirate da znate i možete da samostalno istražujete složenu pravnu temu i da je onda objasnite na jedan koherentan, precizan i potpun te pravno primjeren način.

Nemojte pisati Markove konake! Nemojte okolišati oko teme! Nemojte da pišete o tome kao ste pisali ili istraživali ili zašto je to bitno za društvo i svijet i kako je to zabavna i korisna tema. Morate pisati samo konkretno na temu koju ste izabrali. Fokusirajte se na tu temu kao laserom i ne prevazilazite njene granice. Držite se samo onoga što je ključno za tu temu i samo ono što se izravno odnosi na tu temu. Ako budete kolišali to radi protiv Vas.

Pazeći da ostanete u okvirima teme kao što je istaknuto u prethodnom paragrafu trudite se da prvo objasnite opće elemente teme a onda da ih produbljujete. Zamislite Vašu temu kao obrnutu piramidu. Krećete od najšire moguće tačke koja je u granicama Vaše teme i idete do centra rafinirajući srž Vaše tematike. Vaš rad nije krimić – nemojte da čitalac nagađa šta hoćete da kažete već budite što izravniji i konkretniji. U prvoj rečenici recite ono što je najvažnije i to dalje razrađujte.

Trudite se da budete što sistematičniji, u smislu da obrazlažete sve što se treba reći i da to ima neku logiku, smisao i strukturu.

Trudite se da Vaše izlaganje ima dinamiku koja odražava kretanje od jedne ka drugoj tački u logičkom slijedu i nizu – jedno slijedi iz drugog.

Svaka rečenica Vašeg rada mora na neki način da bude povezana sa Vašom temom.

Obratite pažnju na strukturu Vaših rečenica i paragrafa. Jedna ideja po rečenici; jedna misaona cijelina po paragrafu.

Izbjegavajte pretjerano korištenje podnaslova (trebaju biti takođe 12 font, jedna linija separacije i boldirani) te nemojte praviti pretjerane razmake između paragrafa.

Trudite se da budete što pravno ispravniji i precizniji – a za to nekad treba biti opširan.

Ciljana publika u Vašem radu su Vaše kolege. Nivo Vašeg pravnog diskursa ali i vokabulara treba da bude primjeren tome.

Preporuča Vam se da konsultujete asistenta i profesora kroz izradu i prije predaje (dakle, na vrijeme) o svemu što Vam nije jasno ili je nedovoljno jasno kao i za svu primjerenu pomoć.

Ovakav rad se ne piše preko noći ili kampanjski (moguće je ali će biti iznimno loš).

Krenite raditi što prije i radite umjerenim tempom (ni pretjerano ni previše ležerno) ali konzistentno.

Želimo Vam sreću i produktivan rad.